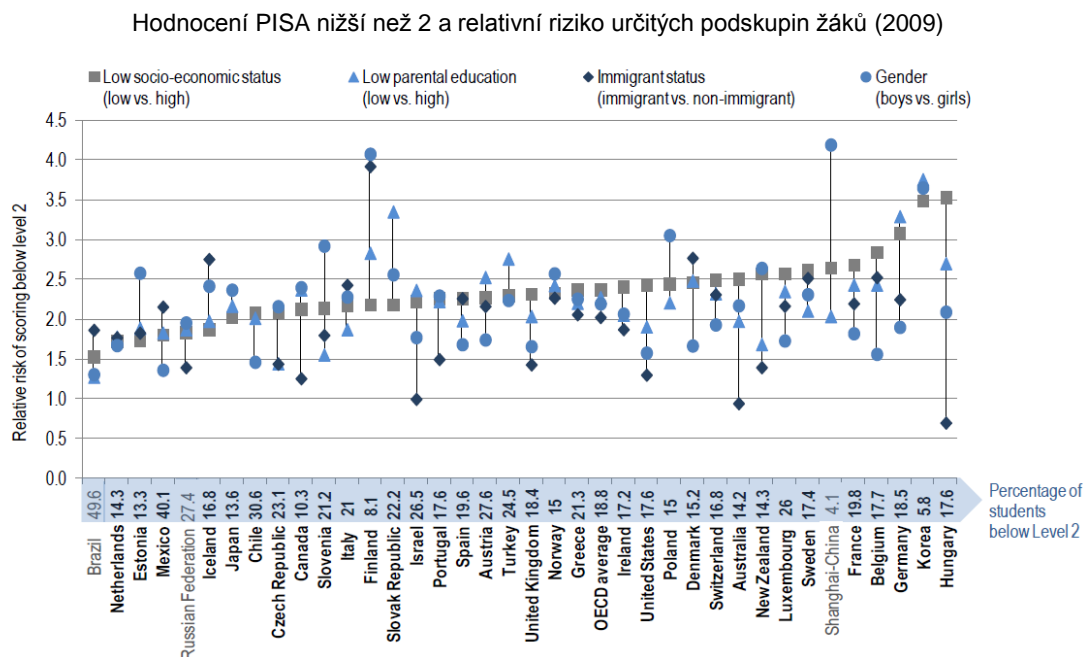

populace. Znevýhodnění studenti stojí před vyšším rizikem nižší výkonnosti než jejich lépe postavení vrstevníci. Například poznatky vyplývající ze šetření PISA ukazují, že patnáctiletý žák z relativně znevýhodněné rodiny bude mít s 2,37 krát vyšší pravděpodobností skóre nižší než stupeň 2 při posuzování čtenářské gramotnosti v rámci PISA než žák z majetné rodiny.

Obr. 1.3. Kolik žáků čelí riziku nízké výkonnosti ve škole?

Jak chápat tento graf: Tento graf ukazuje dopad osobních faktorů na riziko nízké výkonnosti ve škole. Země jsou seřazeny sestupně podle dopadu nízkého sociálně-ekonomického statutu. Procento žáků s hodnocením pod 2 je uvedeno pod označením země. Relativní riziko získání hodnocení pod úrovní 2 vyšší než 1 naznačuje, že uvažovaný faktor zvyšuje pravděpodobnost hodnocení pod touto úrovní, zatímco riziko nižší než 1 ukazuje opačným směrem. Například v Maďarsku žáci pocházející z imigrantského prostředí si vedou lépe než rodilí Maďaři a, jak je vidět z grafu, riziko, že se dostanou pod hodnocení 2, je mnohem nižší. Nicméně studenti s nízkým sociálně-ekonomickým statutem čelí až 3,5 krát vyššímu riziku, že se dostanou pod hodnocení 2 než jejich vrstevníci pocházející z lépe situovaného prostředí. Ekonomiky zemí, které nejsou členy OECD, jsou zahrnuty jen pro srovnání.

Zdroj: OECD (2010a), Výsledky PISA 2009: svazek II, *Overcoming Social Background: Equity in Learning Opportunities and Outcomes*, OECD, Paříž.

See: <http://dx.doi.org/10.1787/888932560854>

Každá vzdělávací soustava v zemích OECD má problémy s neúspěchy žáků ve školách a jejich předčasnými odchody ze škol

V rámci zemí OCED se objevuje stanovisko, že vzdělávací soustavy musejí zajišťovat úspěšné výsledky vzdělávání pro všechny žáky. Již neplatí zásada, že je přiměřené poskytovat rovný přístup ke vzdělávání, které bude vyhovovat všem bez rozdílu (jeden stříh po všechny). Pozornost se stále více posouvá směrem ke vzdělávání, které podporuje rovnost tak, že uznává různé vzdělávací potřeby, a ty následně plní (Faubert, 2012).

Myšlenka, že žáci neuspějí ve škole kvůli vlastním nedostatkům (akademickým či jiným), je překonána myšlenkou, že selhává škola. Za příčinu neúspěchu žáků je stále více považován deficit ve vzdělávání nebo nepřiměřené vzdělání poskytované školami, které za neúspěch zároveň nesou odpovědnost. Tuto odpovědnost lze rozšířit na celý systém (viz rámeček 1.1). Jedná se o selhání škol při poskytování vzdělání, které by odpovídalo různým